

керівництвом вчителя проблемної ситуації та активної самостійної діяльності учнів з їх вирішення, внаслідок чого відбувається оволодіння знаннями, вміннями та навичками, розвиток творчого мислення, створення принципово нових ідей молодшими школярами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навчально-методичний посібник / Т. В. Воронцова та ін. Київ : Алатон, 2019. 128 с.

2. Гарачук Т. В. Наукові підходи до викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 28. С. 139–145. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/28/27.pdf> .

3. Концепція Нової української школи. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> .

4. Методичні рекомендації щодо календарно-тематичного і поурочного планування, зокрема для інтегрованого курсу «Я досліджую світ». URL: <https://is.gd/bLJosj> .

5. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za red. N. M. Bibik. Київ : Плеяди, 2017. С. 72–73.

6. Тимофеева І., Гнатюк О. Теоретичні засади дослідження та реалізація STEM-освіти в початковій школі. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 31. С. 176–18. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v31/45.pdf> .

*Придюк Марія Анатоліївна,
студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПРЕДМЕТНОЇ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Процес трансформації, що відбувається в житті сучасного суспільства, торкається всіх сфер його діяльності, особливо сфери освіти, яка є фундаментальною частиною формування особистості. Потреба українського суспільства впоратися з сучасними глобалізаційними та технологічними викликами окреслює нові завдання системи загальної середньої освіти, насамперед щодо модернізації освітнього процесу. Пошук ефективних рішень актуальних проблем відбувається в процесі інноваційної діяльності, що вимагає від системи освіти створення такої мережі загальноосвітніх навчальних закладів, яка зможе задовольнити різноманітні освітні потреби школярів.

Першочерговим завданням сучасної освіти, особливо шкільної, вважається розвиток активної, вільної особистості, здатної творчо мислити, самостійно приймати раціональні рішення в стандартних і нестандартних життєвих, соціокультурних і професійних ситуаціях, готових до виконання своїх обов'язків поза професійною діяльністю володіє високим рівнем інтелекту та креативності, здатний не тільки вирішувати складні проблеми, а й ставити питання та знаходити принципово нові творчі рішення.

Необхідність виконання конкретних завдань у системі загальноосвітньої школи актуалізує проблему розвитку спроможності студентів за програмами столичних навчальних закладів.

Враховуючи актуальність проблеми реалізації компетентнісного підходу, недостатню розробленість проблеми формування проектної компетентності в освітній системі, у рамках статті висвітливо авторську концепцію формування проектів. компетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів – принципи процесу формування компетентності учнівського проекту, цілі, завдання, моделі.

Національна стратегія розвитку освіти України до 2020 року [3] окреслює пріоритетні напрями очікуваного інноваційного розвитку сучасного загальноосвітнього навчального закладу як основи особистісного, соціального, національного та національного розвитку та визначає основні напрями його функціонування та цілі розвитку:

- особистісний розвиток особистості, прояв потенціалу;
- задовольняти потреби національної економіки у кваліфікованій робочій силі;
- інтегруватися в суспільство та формувати активних членів громадянського суспільства;
- закладання основ навчання впродовж життя [3].

Інструментом для досягнення заявлених цілей є компетентнісний підхід до побудови освіти, особливо шкільної, на основі чотирьох основних стовпів: здатність жити разом, здатність вчитися, здатність діяти, здатність жити повноцінно, що в сутність – це глобальна здатність.

Міжнародне співтовариство визначило наступні ключові характеристики можливостей:

- корисний для всіх і суспільства в цілому;
- можливість для кожного індивіда інтегруватись у суспільство (у стандартних і нестандартних ситуаціях);

– сприяння постійному вдосконаленню знань та навичок особистості відповідно до потреб часу.

У «Національних стандартах базової і повної загальної середньої освіти» визначено ключові терміни здібнісної орієнтації:

– здібнісна орієнтація – це навчально-виховний процес, орієнтований на досягнення, який за рівнем підпорядкований ключовим здібностям, загальноосвітній та предметній (галузевій) здібності;

– комплексні здібності, набуті учнями в процесі навчання, включаючи знання, уміння, досвід, цінності та ставлення, які можуть бути повною мірою реалізовані на практиці;

– компетенції – суспільно визнані знання, уміння та навички в певній сфері людської діяльності;

– ключові компетентності – сукупність спеціально структурованих характеристик особистості, які дають їй змогу ефективно діяти в усіх сферах життєдіяльності, що належать до загального змісту освітніх стандартів;

– ключові компетентності – певний рівень знань, умінь, навички та установки, які можна застосувати у сфері людської діяльності.

Компетентний шлях сприяє розвитку ключових і предметних компетентностей. Ключові компетентності включають вміння вчитися та спілкуватися державною мовою, рідною та іноземними мовами, математичні та базові компетентності в природничо-науковій і технічній сферах, інформаційно-комунікаційні, соціальні, громадянські, загальнокультурні, підприємницькі та здоров'язбережувальні. Предметні (галузеві) компетентності – комунікаційна, літературна, мистецька, міждисциплінарна естетична, природничо-математична, проектно-технічна та інформаційно-комунікаційна компетентності, суспільні науки, історія та охорона здоров'я.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учнів, застосування набутих знань у реальних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції в соціокультурне та природне середовище.

Національні стандарти враховують ймовірність освітнього середовища, яке сприятиме задоволенню фізичних, соціокультурних і пізнавальних потреб учнів [3].

З огляду на це на середній ланці у сфері освіти необхідно розвивати вміння дітей самостійно мислити, здобувати та застосовувати знання, рефлексувати в процесі прийняття відповідальних рішень, чітко планувати дії, співпрацювати ефективно в різних групах. Компонент, відкритий до нових зв'язків і культурних зв'язків.

Поняття «проектна компетентність» у контексті сучасних освітніх парадигм є складним індивідуальним утворенням. З одного боку, це пов'язано з правильним розумінням у науковому пізнанні таких понять, як здібності та дизайн, а з іншого – з визначенням психологічних умов розвитку проектною здібності як індивідуальних суб'єктивних властивостей. У зв'язку з цим розглянути та визначити змістовні аспекти спроможності проекту як засобу досягнення позитивних результатів у процесі створення якісно нових рівнів освіти, визначити організаційно-педагогічні умови, що забезпечуватимуть його

розвиток, та обґрунтувати можливість оцінки статевого розвитку. Особливої уваги заслуговує використання психометричного інструментарію.

Технологічний супровід реалізується шляхом вибору та використання технологій навчання, які забезпечують ефективне формування та розвиток проєктних компетентностей учня початкових класів. Дослідження науково-методичної літератури, систематизація та аналіз інформації дозволили виділити найбільш ефективні прийоми – проблемне навчання, проєктне навчання та власне кейс-техніки, що створило умови для організації самостійної навчальної діяльності здобувачів освіти, широка опора на наявний життєвий досвід, можливість залучати та здійснювати міжпредметні зв'язки, які сприяють формуванню цілісної картини світу в учнів молодшого шкільного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковальчук В. І. Проектна діяльність у початковій школі / В. І. Ковальчук, Л. П. Литвин, Н. М. Кривенко. *Завуч*. 2014. № 24. С. 2–17.
2. Ковальчук В. І. Розвиток проєктної компетентності учнів / В. І. Ковальчук, Л. П. Литвин. *Школа*. 2013. № 12. С. 53.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
4. Положення Міністерства освіти і науки України «Про порядок здійснення інноваційної діяльності в закладах освіти» (від 17.11.2000 р. № 522) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ndl.ippo.org.ua/node/50>
5. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvitaua.com/2014/11/mon-concept/>.

*Чемерик Ірина Олександрівна,
студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

STEM-ОСВІТА ТА ЇЇ МОЖЛИВОСТІ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Однією з інновацій в контексті питання розвитку дослідницьких компетентностей учнів початкових класів є запровадження елементів STEM-освіти. Актуальність застосування STEM-елементів у навчально-дослідницькій